T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/244
KARAR NO : 2025/441
KARAR TR : 16/06/2025

ÖZET: 6331 sayılı Kanun'un 30. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 26. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : ... ... İmalat San. ve Tic. A.Ş.
Vekili : Av. A.K, Av. S.A.A
Davalı : Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Manisa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünün 07/01/2025 tarihli ve idari para cezası konulu E.17407353 sayılı yazısı ile, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığından alınan müfettiş raporunda, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 30. maddesine aykırı davranıldığının tespit edildiğinden bahisle, davacı şirket adına 6331 sayılı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrasının (ç), (d), (f), (n) bentleri ile aynı maddenin üçüncü fıkrasının (c-3) bendi uyarınca toplam 632.892 TL idari para cezası verildiği anlaşılmıştır.

2. Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Manisa 2. Sulh Ceza Hâkimliği 13/02/2025 tarih ve D.İş No.2025/543 sayılı kararı** ile, itiraza konu yaptırımların idari yargının görev alanına girdiği ve söz konusu kararın Sulh Ceza Hakimliğince incelenebilecek kararlardan olmadığı gerekçesiyle, başvurunun 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 28/1-b maddesi uyarınca görevsizlik nedeniyle usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 2018/258 Esas ve 2018/208 Karar sayılı kararında da belirtildiği üzere; 6631 sayılı Kanun'un 26. maddesince verilen idari para cezalarına yönelik itirazları incelemeye görevli mahkemenin İdare Mahkemeleri olması nedeniyle Hakimliğimizin görevsizliğine, itiraz edenin Manisa İdare Mahkemesine iptal davası açması yönünden muhtariyetine karar verilmiştir. ..."*

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vxRM77a - FS3XO+s - zH4KklO - artGjI= ile erişebilirsin

B. İdari Yargıda

5. **Manisa 2. İdare Mahkemesi 16/04/2025 tarih ve E.2025/398 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Uyuşmazlıkta; idari para cezasının, davacı şirkete Manisa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından 6331 sayılı Kanun uyarınca verildiği, 5326 sayılı Kanun`un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 6331 sayılı Kanun`da da bu Kanun uyarınca Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce verilen para cezasına konu 07.01.2025 tarih ve E.17407353 sayılı işlemde itiraz konusunda Sulh Ceza Hakimliğine itiraz edebileceğinin belirtildiği görülmüştür.*
>
> *Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde, bu Kanun'un, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın gör?m ve çözümünde. anılan Kanun'un 27. maddesinin birinci fikrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.*
>
> *Bakılan davaya konu uyuşmazlık ilk olarak Manisa 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 1302/2025 tarihli, 2025/543 değişik iş sayılı dosyasında dava konusu edilmiş olup anılan Mahkeme tarafından 13/02/2025 tarihli karar ile idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle davann usulden reddine karar verildiğinden. gelinen aşamada, ortaya çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması ve görevli yargı yerinin belirlenmesi icin 2247 sayılı Kanun'un 19, maddesi uyarınca, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek Mahkememiz'ce dava dosyalarının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi gerekmiştir.*
>
> *Nitekim. Uyuşmazlık Mahkemesinin 07/01/2025 tarihli E:2024/505, K:2025/73 sayılı karan da bu yöndedir. ..."*

6. Manisa 2. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun *"İdari para cezaları ve uygulanması"* başlıklı 26. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

> *" (1) Bu Kanunun;*
>
> *….*
>
> *ç) 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre risk değerlendirmesi yapmayan veya yaptırmayan işverene üçbin Türk Lirası, aykırılığın devam ettiği her ay için dörtbinbeşyüz Türk Lirası, dördüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene binbeşyüz Türk Lirası,*
>
> *d) 11 ve 12 nci maddeleri hükümlerine aykırı hareket eden işverene, uyulmayan her bir yükümlülük için bin Türk Lirası, aykırılığın devam ettiği her ay için aynı miktar,*
>
> *...*
>
> *f) 15 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene, sağlık gözetimine tabi tutulmayan veya sağlık raporu alınmayan her çalışan için bin Türk Lirası,*
>
> *....*
>
> *n) 30 uncu maddesinde öngörülen yönetmeliklerde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene, uyulmayan her hüküm için tespit edildiği tarihten itibaren aylık olarak bin Türk Lirası,*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vxRM77a - FS3XO+s - zH4KklO - artGjI= ile erişebilirsin

…..
idari para cezası verilir.
(2) (Değişik: 4/4/2015-6645/4 md.) Bu Kanunda belirtilen idari para cezaları, 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları hariç gerekçesi belirtilmek suretiyle Çalışma ve İş Kurumu il müdürünce verilir. 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenler için uygulanan idari para cezaları hariç tahsil edilen idari para cezaları genel bütçeye gelir kaydedilir. 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları ise doğrudan Sosyal Güvenlik Kurumunca verilir. Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanunun 102 nci maddesi hükümleri uygulanır. Verilen diğer idari para cezaları tebliğinden itibaren otuz gün içinde ödenir. İdari para cezaları tüzel kişiliği bulunmayan kamu kurum ve kuruluşları adına da düzenlenebilir.
(3) (Ek: 4/4/2015-6645/4 md.) Bu maddede belirtilen idari para cezaları;
...
c) Elli ve daha fazla çalışanı bulunan işyerlerinden;
1) Az tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde elli oranında artırılarak,
...
Uygulanır. ...”

8. 6331 sayılı Kanun'un *“İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çeşitli yönetmelikler”* başlıklı 30. maddesi şöyledir:

“(1) Aşağıdaki konular ile bunlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir:
a) İlgili bakanlıkların görüşü alınarak, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması, sürdürülmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi amacıyla; işyeri bina ve eklentileri, iş ekipmanı, işin her safhasında kullanılan ve ortaya çıkan maddeler, çalışma ortam ve şartları, özel risk taşıyan iş ekipmanı ve işler ile işyerleri, özel politika gerektiren grupların çalıştırılması, işin özelliğine göre gece çalışmaları ve postalar hâlinde çalışmalar, sağlık kuralları bakımından daha az çalışılması gereken işler, gebe ve emziren kadınların çalışma şartları, emzirme odaları ve çocuk bakım yurtlarının kurulması veya dışarıdan hizmet alınması ve benzeri özel düzenleme gerektirebilecek konular ve bunlara bağlı bildirim ve izinler ile bu Kanunun uygulanmasına yönelik diğer hususlar.
b) İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili olarak;
1) Çalışan sayısı ve tehlike sınıfı göz önünde bulundurularak hangi işyerlerinde işyeri sağlık ve güvenlik biriminin kurulacağı, bu birimlerin fiziki şartları ile birimlerde bulundurulacak donanım.
2) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminde görev alacak işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin nitelikleri, işe alınmaları, görevlendirilmeleri, görev, **yetki***ve sorumlulukları, görevlerini nasıl yürütecekleri, işyerinde çalışan sayısı ve işyerinin yer aldığı tehlike sınıfı göz önünde bulundurularak asgari çalışma süreleri, işyerlerindeki tehlikeli hususları nasıl bildirecekleri, sahip oldukları belgelere göre hangi işyerlerinde görev alabilecekleri.*
3) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunacak kişi, kurum ve *kuruluşların; görev, yetki ve yükümlülükleri, belgelendirilmeleri ve yetkilendirilmeleri ile sunulacak hizmetler kapsamında yer alan sağlık gözetimi ve sağlık raporları, kuruluşların fiziki şartları ile kuruluşlarda bulundurulacak personel ve donanım.*
4) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunan kişi, kurum ve kuruluşlardan işyeri tehlike sınıfı ve çalışan sayısına göre; hangi şartlarda hizmet alınacağı, görevlendirilecek veya istihdam edilecek kişilerin sayısı, işyerinde verilecek hizmet süresi ve belirlenen görevleri hangi hallerde işverenin kendisinin üstlenebileceği.
5) İşyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin eğitimleri ve belgelendiril-meleri, unvanlarına göre kimlerin hangi sınıf belge alabilecekleri, işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli eğitimi verecek kurumların belgelendirilmeleri, yetkilendirilmeleri ile eğitim programlarının ve bu programlarda görev alacak eğiticilerin

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vxRM77a - FS3XO+s - zH4KklO - artGjI= ile erişebilirsin

niteliklerinin belirlenmesi ve belgelendirilmeleri, eğitimlerin sonunda yapılacak sınavlar ve düzenlenecek belgeler.

6) (Ek: 10/9/2014-6552/18 md.) 50'den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin üstlenilmesine ilişkin eğitim programları, eğitimin süresi ve eğiticilerin nitelikleri ile görevlendirmeye ilişkin hususlar.

c) Risk değerlendirmesi ile ilgili olarak; risk değerlendirmesinin hangi işyerlerinde ne şekilde yapılacağı, değerlendirme yapacak kişi ve kuruluşların niteliklerinin belirlenmesi, gerekli izinlerin verilmesi ve izinlerin iptal edilmesi.

ç) Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak, işverenlerin işyerlerinde bu Kanun kapsamında yapmakla yükümlü oldukları kişisel maruziyete ve çalışma ortamına yönelik gerekli kontrol, inceleme ve araştırmalar ile fiziksel, kimyasal ve biyolojik etmenlerle ilgili ölçüm ve laboratuar analizlerinin usul ve esasları ile bu ölçüm ve analizleri yapacak kişi ve kuruluşların niteliklerinin belirlenmesi, gerekli yetkilerin verilmesi ve verilen yetkilerin iptali ile yetkilendirme ve belgelendirme bedelleri.

d) Yapılan işin niteliği, çalışan sayısı, işyerinin büyüklüğü, kullanılan, depolanan ve üretilen maddeler, iş ekipmanı ve işyerinin konumu gibi hususlar dikkate alınarak acil durum planlarının hazırlanması, önleme, koruma, tahliye, ilk yardım ve benzeri konular ile bu konularda görevlendirilecek kişiler.

e) Çalışanlara ve temsilcilerine verilecek eğitimler, bu eğitimlerin belgelendirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verecek kişi ve kuruluşlarda aranacak nitelikler ile mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan işler.

f) Kurulun oluşumu, görev ve yetkileri, çalışma usul ve esasları, birden çok kurul bulunması hâlinde bu kurullar arasındaki koordinasyon ve iş birliği.

g) (Değişik: 4/4/2015-6645/5 md.) İşyerlerinde işin durdurulması, hangi işlerde risk değerlendirmesi yapılmamış olması durumunda işin durdurulacağı, durdurma sebeplerini gidermek için mühürlerin geçici olarak kaldırılması, yeniden çalışmaya izin verilme şartları, çok tehlikeli işler sınıfında yer alan başta maden ve yapı olmak üzere işyerlerinde acil durdurmayı gerektiren hususlar, acil hâllerde işin durdurulmasına karar verilinceye kadar geçecek sürede alınacak tedbirlerin uygulanması.

ğ) (Değişik: 28/11/2017-7061/103 md.) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile müştereken, büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılması için alınacak tedbirler, büyük endüstriyel kaza oluşabilecek işyerlerinin belirlenmesi ve sınıflandırılması, yeni kurulacak veya halen faaliyette bulunan işyerleri için büyük kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporunun hazırlanması, incelenmesi, güvenlik raporu olmaması durumunda işin durdurulması veya işin devamına izin verilmesi ve büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılmasına ilişkin diğer hususlar.

(2) Birinci fıkranın (b) bendine göre işyeri hekimi ve diğer sağlık personeline dair çıkarılan yönetmelikte yer alan işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin eğitim programları, çalışma süreleri, görev ve yetkilerine ilişkin hususlarda Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınır.

(3) (Ek: 4/4/2015-6645/5 md.) Maden işyerlerinin hangilerinde sığınma odalarının kurulabileceği ve bu odaların teknik özelliklerine dair usul ve esaslar Bakanlıkça bir yıl içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Bu teknik özellikler, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak belirlenir."

9. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir.

" (Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vxRM77a - FS3XO+s - zH4KklO - artGjI= ile erişebilirsin

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

11. 5326 sayılı Kanunu'nun *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"(1)İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/06/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, 6331 sayılı Kanun'un 30. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrasının (ç), (d), (f) ve (n) bentleri ile aynı maddenin üçüncü fıkrasının (c) bendinin 1. alt bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

15. Dosyanın incelenmesinden; davanın, Manisa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından davacıya ait işyerinde yapılan inceleme sonucunda, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 30. maddesine aykırı davranıldığından bahisle, anılan mevzuat hükümleri uyarınca verilen toplam 632.892 TL idari para cezasının iptali istemiyle açıldığı, 6331 sayılı Kanun'da ise, idari para cezası verilecek hususların düzenlendiği, ancak, idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği, ayrıca, bu Kanun uyarınca Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi hükümlerinin uygulanacağı anlaşılmıştır.

16. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vxRM77a - FS3XO+s - zH4KklO - artGjI= ile erişebilirsin

17. Olayda, uygulanan idari para cezasının 6331 sayılı Kanun uyarınca, Manisa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce verildiği ve 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 6331 sayılı Kanun'da bu Kanun uyarınca Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce verilen idari para cezasına itiraz konusunda yargı yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

18. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin 1. fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Manisa 2. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Manisa 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 13/02/2025 tarih ve D.İş No.2025/543 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Manisa 2. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Manisa 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 13/02/2025 tarih ve D.İş No.2025/543 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

16/06/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vxRM77a - FS3XO+s - zH4KklO - artGjI= ile erişebilirsin